

REGIONAL ASIA-PACIFIC CONFERENCE ON

GENDER AND DISASTER RISK REDUCTION

16-18 May 2016

Ha Noi, Viet Nam

Tiến trình phát triển Bình đẳng giới trong Giảm nhẹ rủi ro thiên tai

Giáo sư Maureen Fordham

Mạng lưới giới và thiên tai www.gdnonline.org

Đại học Northumbria và Đại học Luân Đôn, Anh Quốc;

Đại học Massey, Niu-di-lân

Maureen.Fordham@genderetc.co.uk

Nội dung bài trình bày

- Quá trình tiến triển của giới trong giảm nhẹ rủi ro thiên tai diễn ra rất chậm
- Quá trình học hỏi từ (bắt kịp với) giới và phát triển
- Các giai đoạn tương tự đối với các giai đoạn phát triển trong chủ nghĩa nữ quyền
- Đặt câu hỏi: sự thay đổi (có thể) diễn ra như thế nào?
- Mối quan hệ giữa những bên liên quan sau là gì:
 - Khối học thuật
 - Những người làm công tác phát triển
 - Cấp cơ sở
 - Quản trị/ Chính sách

Bình đẳng giới trong giảm nhẹ rủi ro thiên tai: một quá trình tiến triển chậm; không phải là cuộc cách mạng

Nhìn lại lịch sử nghiên cứu và thực tiễn liên quan tới nguy cơ và rủi ro thiên tai

- Việc nghiên cứu học thuật, vận động chính sách cấp cơ sở và chia sẻ kiến thức giữa những người làm phát triển diễn ra trong nhiều năm (nhiều thập kỷ)
- Bắt đầu với phương pháp tiếp cận tập trung vào nghiên cứu các **nguy cơ** và thiên tai
 - Thiên về kỹ thuật hơn là xã hội; thiên về khoa học 'cứng' hơn là 'mềm'
- Vậy yếu tố Giới đã đứng ở vị trí nào?
- Phương thức tiếp cận dựa trên nghiên cứu phát triển/kinh tế chính trị có một vài đề cập tới vấn đề về giới có tác động chậm chạp (Hewitt 1983; Blaikie, Cannon, Davis và Wisner 1994)
- Tới những năm 1990, giới và thiên tai mới được xem là một chủ đề nghiên cứu riêng biệt, độc lập

Nhìn lại và so sánh: một số mốc phát triển nổi bật của chủ nghĩa nữ quyền phương tây

◎ **Mốc đầu tiên** khoảng năm 1900 tới những năm 1960

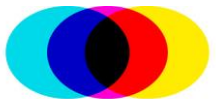
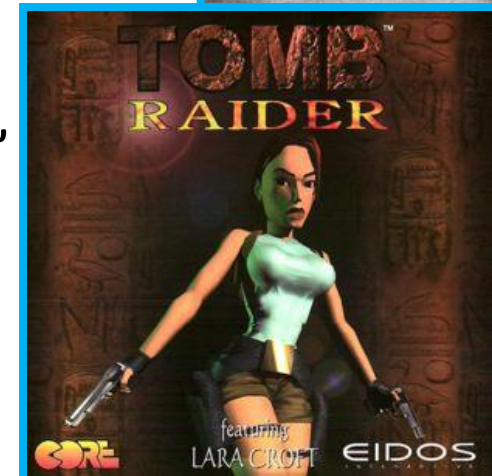
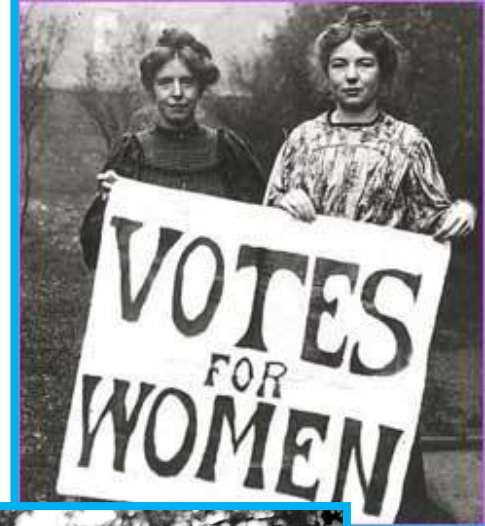
- **Ghi nhận** – vai trò của phụ nữ: tiếp cận quá trình ra quyết định công; bình đẳng; Bầu chọn phụ nữ! Quyền bầu cử của phụ nữ

◎ **Mốc trào thứ 2: 1965-1990**

- **Phân chia lại quyền lực**; chuyển đổi về chính trị và xã hội; công bằng

◎ **Mốc trào thứ 3: 1990-nay**

- **Ghi nhận**; bản địa; bản sắc riêng; phản đối chủ nghĩa nữ quyền; đưa nam giới trở lại vị thế trung tâm

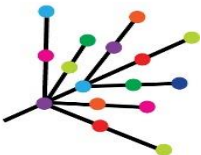

gender etc.

Nhìn lại: mốc phát triển đầu tiên của giới và thiên tai diễn ra rất chậm: những năm 1980

- ◎ *Khái niệm:* **Công nhận** – hiện hữu hình ảnh phụ nữ hiện trong thiên tai; tiếp cận với khối ra quyết định, công cộng; tập trung vào các nhu cầu thiết thực
- ◎ *Chính sách:* Phụ nữ là vấn đề cần tập trung
- ◎ *Thực tiễn:* Phụ nữ dễ bị tổn thương; là nạn nhân thụ **động – vô ích, không có năng lực hành động độc lập và tự đưa ra quyết định**
- ◎ *Ấn phẩm/sự kiện:* “J P W Rivers 1982 Women and Children last”: Một phân tích về phân biệt đối xử theo giới tính trong thiên tai, *Tạp chí khoa học về thiên tai*

Nhìn lại: mốc phát triển thứ hai của giới và thiên tai: những năm 1990 tới những năm 2000

- ◉ *Khái niệm: Phân chia lại* quyền lực – như một nhiệm vụ chính trị; công bằng; các mối quan tâm chiến lược
- ◉ *Chính sách:* Nam giới là vấn đề cần tập trung
- ◉ *Thực tiễn:* Năng lực & khả năng ra quyết định độc lập của phụ nữ
- ◉ *Ấn phẩm/sự kiện:* Cơn bão xoáy xảy ra năm 1991 ở Bangladesh đã làm tử vong rất nhiều phụ nữ : Bern và đồng nghiệp 1993
- ◉ Enarson và Morrow (1998) '*Khía cạnh giới của thiên tai*'
- ◉ Tạp chí Quốc tế về Thiên tai và khẩn cấp, số 17 (1) 1999 *Chuyên đề: phụ nữ và thiên tai*
- ◉ Ra mắt *Mạng lưới Giới và Thiên tai* vào năm 1997

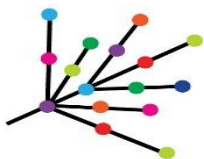
Nhìn lại: mốc phát triển thứ hai của giới và thiên tai từ những năm 2000 đến nay

- ◉ *Lý thuyết:* **Ghi nhận** – ghi nhận lại đây là vấn đề chính trị mang tính bản sắc; nguy cơ là sự phản ứng dữ dội sau chủ nghĩa nữ quyền – đưa nam giới trở lại vị thế trung tâm
- ◉ *Chính sách:* có tính đến nam giới nhưng không có sự tham gia thực sự của khối chính trị
- ◉ *Thực tiễn:* khả năng chống chịu của phụ nữ và tình trạng dễ tổn thương của nam giới được công nhận; có hiểu biết rộng hơn về vấn đề giới (tình trạng dễ tổn thương của nam giới)
- ◉ *Ấn phẩm /sự kiện:* trận sóng thần năm 2004, các can thiệp tập trung vào nam giới bị mất người phụ nữ của họ
- ◉ Oxfam 2005 Tác động của sóng thần đối với phụ nữ, *Bài trình bày tổng quan của Oxfam*. T3/2005
http://www.preventionweb.net/files/1502_bn050326tsunamiwomen.pdf

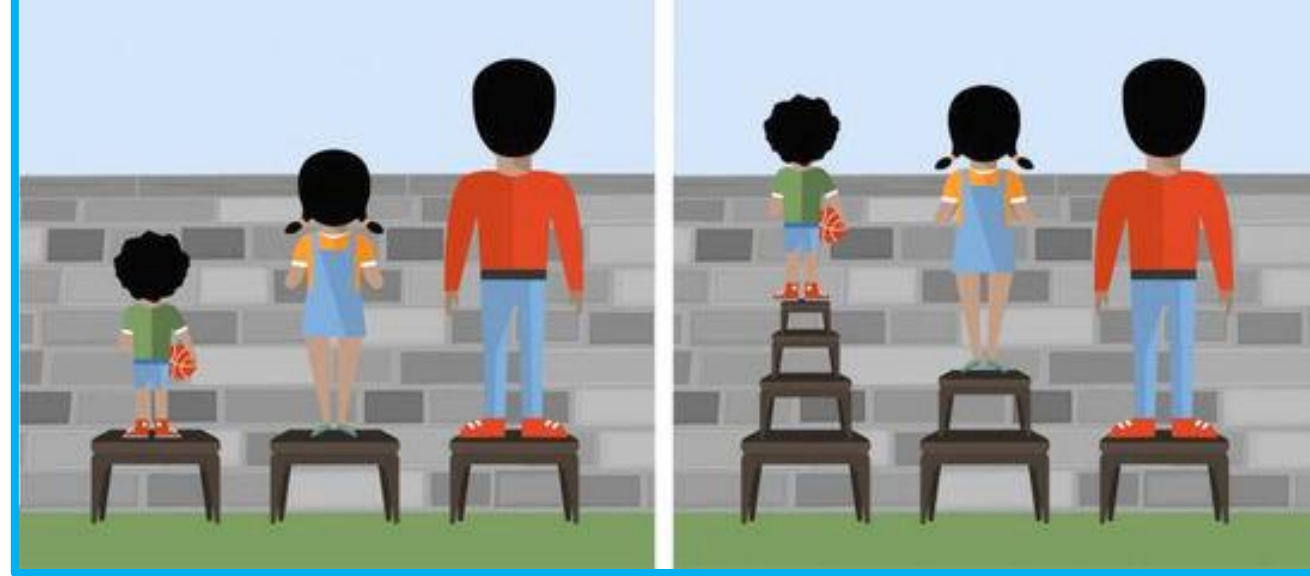

Kết luận / Khuyến nghị/ Bài học kinh nghiệm

Bình đẳng hay Công bằng?

Bình đẳng là mục tiêu

nhưng Công bằng là cách thức để đạt được bình đẳng

- Đây là lý do tại sao chúng ta tiếp tục **tập trung vào phụ nữ và trẻ em gái** trong khi vẫn công nhận tầm quan trọng của các mối quan hệ giới và vai trò của nam giới
- Chúng ta không nên trở lại với cách tiếp cận Phụ nữ trong phát triển (WID) – cách thức trong đó phụ nữ chỉ được đề cập một cách hạn chế!
- Hoặc thay thế bởi sự tham gia hạn chế của nam giới

Nhìn lại, nhìn về phía trước, nhìn xuống phía dưới!

- Hiện nay, sự phát triển của giới trong thiên tai đang ở giữa mốc thứ 2 và thứ 3, tùy thuộc vào bối cảnh văn hóa và chính trị
- Chúng ta có nguy cơ mất đi lợi thế từ yếu tố chính trị của mốc thứ 2 nếu chúng ta áp dụng cách tiếp cận quá đơn giản là chỉ cần sự có mặt của nam giới.
- Chúng ta cần một cách thức toàn diện để công nhận và tái phân bổ
- Nam giới 'đứng dậy và ủng hộ' tại Hội thảo Bình đẳng giới và Giảm nhẹ rủi ro thiên tai 2004, tại Hawaii

Chúng ta đi tới vị trí này như thế nào?

- Chúng ta đã thấy việc đưa vấn Giới và Phát triển (G&D) vào trong các chính sách và hoạt động diễn ra chậm chạp và không thường xuyên.
- ‘Khung Hành động Hyogo’ đã xác định **bất bình đẳng** là một trong những nguyên nhân cơ bản của rủi ro thiên tai
- Khung Sendai mới có **khả năng** tạo ra những thay đổi mang tính chuyển hóa nếu công tác vận động chính sách diễn ra mạnh mẽ và được điều phối xoay quanh các thông điệp chính, và nếu những cá nhân và tổ chức quan trọng và có ảnh hưởng hỗ trợ tích cực

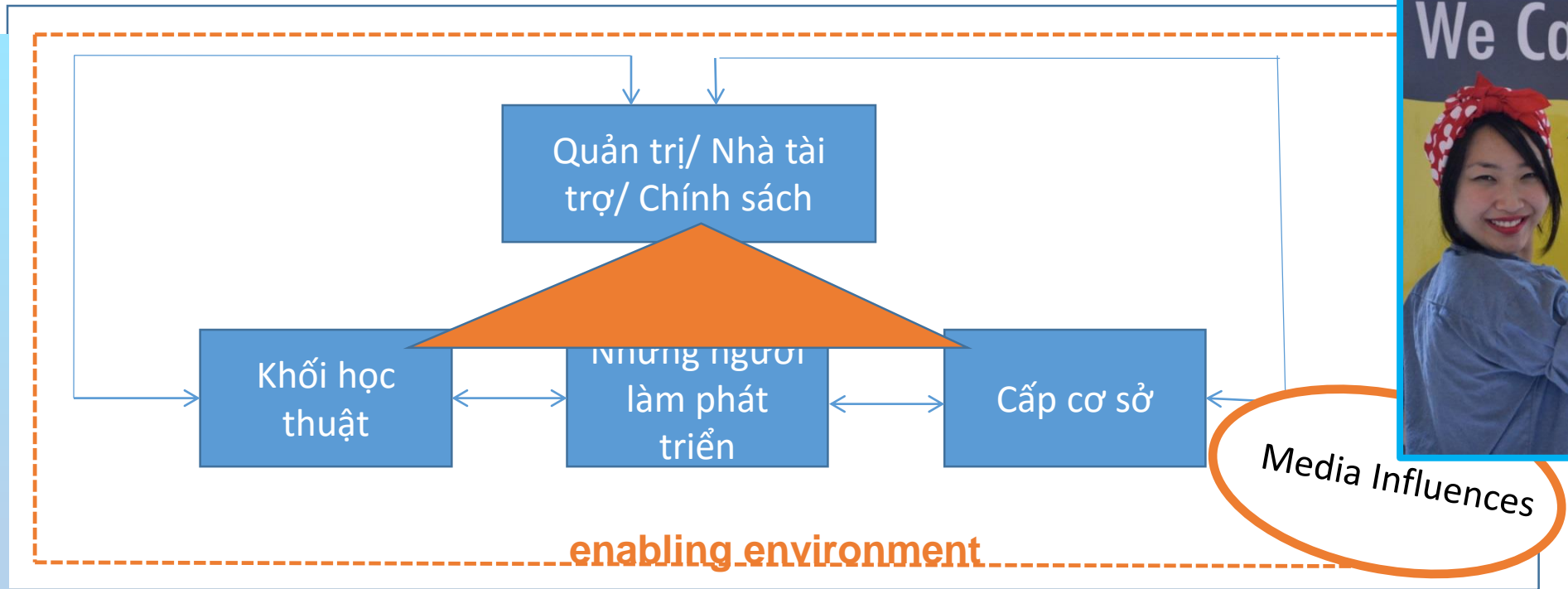
Ưu tiên 4 của Khung Sendai có nêu:

- Trao quyền cho phụ nữ và người khuyết tật để họ có thể lãnh đạo và thúc đẩy các cách tiếp cận trong ứng phó, phục hồi, khôi phục và tái thiết mang tính tiếp cận toàn cầu và công bằng là chìa khóa cho công tác giới và thiên tai.

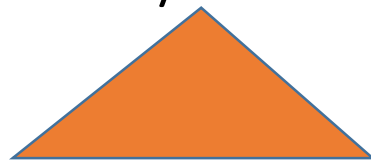

Thay đổi đã diễn ra như thế nào? Công tác tổ chức, hợp tác; tạo môi trường hỗ trợ tích cực

Sự kiện này quy tụ các nhóm này lại cùng nhau. Chúng ta cần hướng tới các hỗ trợ và thay đổi từ bên ngoài

Vai trò của/ tương tác giữa những nhóm này là gì?

Danh mục Tài liệu tham khảo

- Akerkar Supriya Disaster Mitigation and Furthering Women's Rights: Learning from the Tsunami, *Gender, Technology and Development* 11 (3), 2007: 357–388
- Always Joan, Linda Liska Belgrave, Kenneth J. Smith Back to Normal: Gender and Disaster, *Symbolic Interaction* 21 (2): 1 75-1 95
- Arora-Jonsson Seema 2011 Virtue and vulnerability: Discourses on women, gender and climate change, *Global Environmental Change* 21 (2011) 744–751
- Bern C., J. Snizek, G.M. Mathbor, M.S. Siddiqi, C. Ronsmans, A.M.R. Chowdhury, A.E. Choudhury, K. Islam, M. Bennish, E. Noji, & R.I. Glass 1993 Risk factors for mortality in the Bangladesh cyclone of 1991, *Bulletin of the World Health Organization*, 71 (1): 73-78 (1993)
- Blaikie, Cannon, Davis and Wisner 1994 *At Risk*, Routledge
- Childs Marilyn, (2006), "Not through women's eyes: photo-essays and the construction of a gendered tsunami disaster", *Disaster Prevention and Management: An International Journal*, Vol. 15 Iss 1 pp. 202 -212
- Dasgupta Samir, Ismail Şiriner, Partha Sarathi De 2010 Women's Encounter with Disaster, Ismail Siriner
- Hewitt Kenneth 1983 *Interpretations of Calamity*, Allen and Unwin
- Ikeda Keiko (2009) How women's concerns are shaped in community based disaster risk management in Bangladesh, *Contemporary South Asia*, 17:1, 65-78
- John Mary E. 1996 Gender and Development in India, 1970s-1990s: Some Reflections on the Constitutive Role of Contexts, *Economic and Political Weekly* Vol. 31, No. 47 (Nov. 23, 1996), pp. 3071-3077
- Juran Luke 2012 The Gendered Nature of Disasters: Women Survivors in Post-Tsunami Tamil Nadu, *Indian Journal of Gender Studies* 19(1) 1–29
- MacDonald Rhona How Women Were Affected by the Tsunami: A Perspective from Oxfam, *PLoS Medicine* June 2005 | Volume 2 | Issue 6
- Mustafa Daanish 2003 Reinforcing vulnerability? Disaster relief, recovery, and response to the 2001 flood in Rawalpindi, Pakistan, *Environmental Hazards* 5 (2003) 71–82
- Nasreen Mahbuba 2004 Disaster Research: Exploring Sociological Approach to Disaster in Bangladesh, *Bangladesh e-Journal of Sociology*. Volume 1. Number 2. July 2004. 21
- Oxfam 2005 The tsunami's impact on women, Oxfam Briefing Note. March 2005 http://www.preventionweb.net/files/1502_bn050326tsunamiwomen.pdf
- Rees Susan, Eileen Pittaway, Linda Bartolomei 2005 Waves of Violence - Women in Post-Tsunami Sri Lanka, *The Australasian Journal of Disaster and Trauma Studies* Volume: 2005-2
- Rivers J P W 1982 Women and children last: An essay on sex discrimination in disasters, *Disasters* Vol. 6 (4) pp 256-267
- Singh A., J. Svensson and A. Kalyanpur 2010 The State of Sex-disaggregated Data for Assessing the Impact of Climate Change, *Procedia Environmental Sciences* 1 (2010) 395–404
- Smyth Ines (2009) Gender in Climate Change and Disaster Risk Reduction, Manila, October 2008, *Development in Practice*, 19:6, 799-802
- UNISDR 2005 Hyogo Framework for Action 2005-2015: Building the Resilience of Nations and Communities to Disasters <http://www.unisdr.org/2005/wcdr/intergover/official-doc/L-docs/Hyogo-framework-for-action-english.pdf>
- Yonder Ayse with Sengul Akcar and Prema Gopalan 2005 Women's Participation in Disaster Relief and Recovery, SEEDS and Population Council

Các hình ảnh sử dụng trích từ các nguồn sau:

- <http://www.adb.org/news/adb-un-women-partner-study-track-progress-gender-equality-asia>
- <http://www.asianscientist.com/2011/09/topnews/world-bank-think-equal-campaign-gender-equality-092011/>
- <http://the405media.com/2015/04/09/white-house-opens-gender-neutral-restroom-valerie-jarrett-stands-up-for-lgbt/>
- http://awcfcoopwomen.blogspot.co.uk/2013/01/fourth-quarter-2012-project-highlights_12.html
- <https://www.devex.com/news/data-s-role-in-the-pursuit-of-a-gender-equal-world-by-2030-86879>
- <http://bloximages.chicago2.vip.townnews.com/lacrossetribune.com/content/tncms/assets/v3/editorial/7/2c/72c315c2-6304-5c8a-9410-6b8ed70c760d/5688731d864aa.image.jpg?resize=540%2C238>
- <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=53335#.VyYuaY-cFKY>
- <http://participate2015.org/blog/>
- <https://stuff.mit.edu/afs/athena.mit.edu/org/w/wgs/gallery/events.html>